

Klima Rebilds lokomotiv

2020 kan Rebild Kommune for syvende gang afholde Klima Rebild – to uger med et vidtforgrenet program af arrangementer, hvor klima, miljø og bæredygtighed behandles og debatteres ud fra forskellige interesser og synsvinkler. Det er netop det brede engagement, som kendetegner Klima Rebild. Her er det de mange ildsjæle, interesseorganisationer, institutioner, erhvervsvirksomheder, uddannelsessteder, landsbyer og helt almindelige borgere, der med deres bidrag til Klima Rebild er med til at sætte dagsordenen – for er der noget vi kan blive enige om, så er det, at vi alle må trække i arbejdstøjet og gøre en indsats.

TEKST: HENRIK BUGGE MORTENSEN
FOTO: BODIL TEJG KRUNDERUP

Klima Rebilds fundament er de mange ildsjæles initiativ – og her er der specielt én ildsjæl og idemager, som mere end nogen anden har været med til at tegne Klima Rebild med sit vedvarende engagement både som medlem af Det Grønne Råd og som medlem af bestyrelsen i DN Rebild (Danmarks Naturfredningsforening), nemlig Sussi Handberg. Hun er Klima Rebilds lokomotiv, for er der nogen, der forstår at holde dampen oppe og få folk engageret, så er det Sussi.

En februardag sidder vi lunt indendøre i det, der også er resultatet af Sussi Handbergs nysgerrighed og engagement i miljø og bæredygtighed, hendes eget hjem i Skørping, der er opført af halm, muslingeskaller, ler og træ. Der er koldhævet halmhusbrød og dampende varm kaffe på bordet. De næste timer tager Sussi mig med på en spændende livs- og dannelsesrejse, hvor omdrejningspunktet er natur og miljø. Det står hurtigt klart, at her er til en hel bog, men jeg har desværre kun nogle få sider!

Opvokset i en storfamilie

- Jeg er opvokset i en storfamilie i Store Dyrehave mellem Hillerød og Birkerød, fortæller Sussi Handberg. Her midt i skoven boede jeg sammen med mine forældre, tre mindre søskende og mine bedsteførelde, der havde et gartneri med bl.a. champignon og masser af frugttræer og bærbuske. Min far var kemiingeniør på Sadolin & Holmblad, hvor han som leder af deres laboratorium udviklede farver til dybtrykteknologien. Han var meget dygtig og internationalt anerkendt for sit arbejde. Jeg husker tydeligt, at jeg som 5-6-årig var med min far på besøg på Frederiksborg Amtsavis' trykkeri, hvor rotationspresserne kørte for fuldt tryk. Hastigheden afhang af, hvor hurtigt trykfarven slap papiret. Midlet til, at få det til at slippe hurtigere, var flere opløsningsmidler. Min far gik konstant rundt i dampe fra disse meget giftige opløsningsmidler, som til slut kostede ham livet.

- Jeg var meget knyttet til min far, der

bl.a. lærte mig at undre sig og være nysgerrig. Når alle andre talte om at bøgen var sprunget ud, tog han mig med over i skoven for at høre, at det skete. Vi lagde os under de høje bøgetræer. Vi lå helt stille og kiggede op. Tydeligt kunne man høre lyden af kapslerne, der sprang i tusindvis. "Læg mærke til", sagde min far og fortsatte, "at alt der springer ud, det springer ud som en spiral. Det er livets form". Det har sat sig dybe spor i mig. Jeg kan også huske, hvordan vi på en tur til Norge skulle undersøge, hvor vandet kom fra. Vi gik og gik indtil vi endelig kom til nogle kildevæld og isen i bjergene, der langsomt smeltede.

Vi skal leve i balance med naturen

- Da min far blev meget syg og lå på Bispebjerg Hospital besøgte jeg ham en sidste gang. Det var helt forfærdeligt at se sin far og min allerbedste ven ligge der dødssyg. Det var i slutningen af august. Pludselig kom en kålsommerfugl flyvende ind ad vinduet. Min

LIDT HISTORIE:

2011 | Det Grønne Råd begynder udarbejdelsen af forslag til klimaproces, der diskuteres med Miljø- og Teknikudvalget i Rebild Kommune.

2013 | På baggrund af forslag fra Det Grønne Råd beslutter Rebild Byråd i begyndelsen af 2013 at igangsætte en bredt funderet klimaproces rettet mod skoler/gymnasiet, kommunens borgere, landsbyer, erhvervsvirksomheder, land- og skovbrug, forsyningsvirksomheder og med inddragelse af børn og unge samt kultur og fritid. Byrådet bevilliger 100.000 kr. til projektet.

2013 | Der nedsættes en styregruppe med repræsentanter fra Det Grønne Råd og kommunen.

2014 | Under overskriften KLIMA 14:14 (klimaugerne sluttede i uge 14, deraf navnet) afholdes de første klimauger. Der blev afholdt 15 arrangementer med deltagelse af ca. 750 borgere.

2015 | Klimaugerne skifter navn til Klima Rebild.

2018 | Byrådet øger bevillingen til Klima Rebild til 200.000 kr.

2020 | Klima Rebild afholdes for syvende gang.

far bad mig om at fange den og slippe den fri, så jeg løb rundt på stuen, ligesom vi så ofte sammen havde løbet rundt på engen for at kigge på sommerfugle. Jeg fangede den og slap den fri. Min far smilte og sagde: ”Sussi nu skal du også gå ud i det fri!”. Min far var blot 44 år, da han døde. Jeg var 18 år og gik i 3. g på Birkerød Gymnasium. Da jeg kørte derfra, besluttede jeg, at jeg ville arbejde med arbejdsmiljø og miljø.

- Efter studentereksamen begyndte jeg at læse medicin, men det satte et trafikuheld en brat ende på efter halvandet år. I København blev jeg ramt af en bus og fik en kraftig hjernerystelse, hvilket betød, at jeg fik hukommelsestab og derfor ikke kunne gå op til eksamen. Min daværende svigermor, der var en klog kvinde, satte mig i kontakt med nogle af de folk som stod for den alternative konference, som skulle afholdes i forbindelse med FN's første miljøkonference i Stockholm i 1972. Med mine holdninger til miljø var det nok et godt sted at bruge sine kræfter, som hun sagde. Her kom jeg til at stå for kontakten til de oprindelige folk dvs. indianere, aboriginals, inuitter og samere. Det blev et fantastisk møde med specielt indianerne, som deltog med repræsentanter fra ni forskellige stammer. De stod frem og påpegede, at jorden, den har vi kun til låns af vores børn. Det er ikke én, vi ejer. Vi skal leve i balance med naturen, og vi skal se os

selv som en del af naturen. Det er indianernes grundsyn og har været min ledetråd lige siden. Ved konferencen oplevede jeg også Oluf Palme, der stillede sig op på en ølkasse og sagde, at den største miljøkatastrofe vi er vidne til netop nu, det er USA, der kaster napalm og agent orange ned over Vietnam. På grund af disse udtalelser blev han nægtet indrejse i USA i tre år.

”De stod frem og påpegede, at jorden, den har vi kun til låns af vores børn. Det er ikke én, vi ejer.

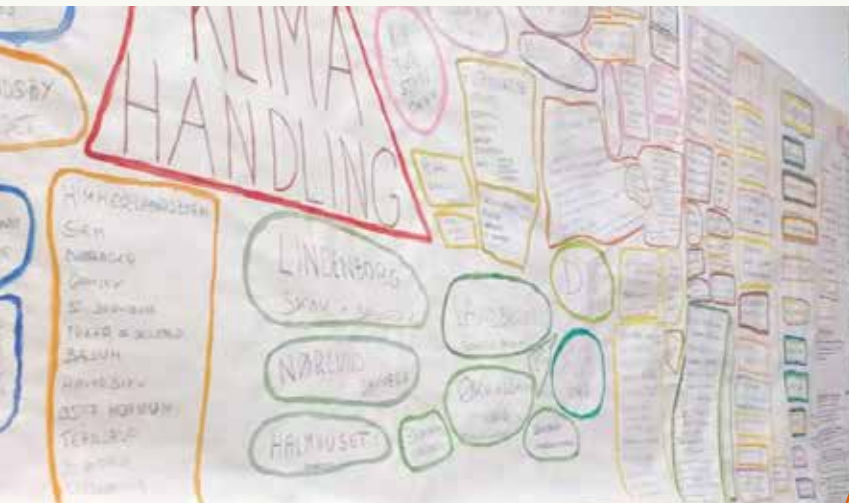
Socialrådgiver i Sømændenes Forbund

- Da jeg kom hjem blev jeg ansat på forsøgscenret i Lejre, hvor der er en lejrskole, hvis formål er at vise, hvordan folk i jernalderen boede og levede. Det gav mig indsigt i mange gamle håndværk og et 8-9 måneders ophold hos samerne i det nordligste Norge, hvor de samiske kvinder lærte mig at garve skind, farve garn og sy skindsko. Efter en kort afstikker til antropologistudiet på Aarhus Universitet tog jeg en socionomuddannelse (socialrådgiver) på Roskilde

Universitetscenter, hvor jeg lagde vægt på miljø og arbejdsmiljø. Jeg blev ansat som socialrådgiver og rejsesekretær i Sømændenes Forbund, hvor den farverige agitator Preben Møller Hansen var formand. Her kørte jeg mange sager for søfolk. Jeg blev ansat hos Byggefagene, hvor jeg fik et sted at bo, men udover det skulle jeg selv være med til at skabe jobbet. Det var i forbindelse med den store havnekonflikt i begyndelsen af 80'erne, hvor jeg fik travlt med at hjælpe havnearbejderne.

- Jeg blev gift, fødte min søn Toke og flyttede til Aalborg, hvor min mand var ansat på arbejdsmedicinsk klinik. Jeg begyndte atter at læse på RUC og blev uddannet Cand. scient. adm. Cementarbejdernes Fagforening, som jeg havde haft en del samarbejde med omkring miljø og arbejdsmiljø, og hele eternitsagen, kontaktede mig, da de ønskede at få skrevet en bog der belyste hele asbestsagen og den igangværende højesteretssag. Det blev til bogen ”Asbest - det kriminelle tidsrum?”. Jeg blev opfordret til at søge en stilling som adjunkt på Aalborg Universitet, hvor jeg skulle undervise og forske i teknologiudvikling. Jeg skrev ph.d. og blev ansat som lektor. Det er en meget hurtig gennemgang, for jeg har virkelig oplevet mange spændende ting, som jeg på et senere tidspunkt gerne vil give videre til inspiration for andre.

Under en ferierejse til Norge fik Sussi

Som idémageren bag Klima Rebild modtog Sussi Handberg i november 2017, som den allerførste Danmarks Naturfredningsforenings nystiftede "Årets inspirationspris".

KLIMA REBILD OG REBILD KOMMUNE INTERVIEW MED BORGMESTER LEON SEBBELIN

Handberg som 44-årig tre blodpropper i hjernen, hvilket betød at hun ikke kunne vende tilbage til sit meget aktive arbejdsliv. Sussi Handberg er i dag 68 år og førtidspensionist, men som alle her på egnen har mærket stadig en glødende og engageret miljø- og naturforkæmper.

Klima Rebild så dagens lys

- I 2011 kom Rebild Kommune med sin første klimahandlingsplan. Her står lidt om, hvordan vi sparer på energien, og hvad vi skal gøre ved alt det vand, der kommer i fremtiden samt afslutningsvis et par linjer om hvordan borgerne, erhvervslivet og organisationerne senere skal engageres i dette arbejde. Da jeg læste det, tænkte jeg, at vi da nok var nogen, der kunne hjælpe med at sætte skub i denne proces. I 2011 lavede jeg et oplæg til Det Grønne Råd, hvilket blev starten på en god og frugtbar diskussion, hvor de forskellige parter virkelig lyttede til hinanden. Efter FN's klimakonference COP15 i København i 2009, der ikke førte til noget, var alle meget desillusionerede og enige om, at der måtte gøres noget. Klimaet er et fælles problem, og vi må alle på hver vores måde bidrage til løsningerne.

- Efter byrådets bevilling af de 100.000 kr. i 2013, blev der nedsat en styregruppe, der skulle forvalte pengene. I september 2013 blev der afholdt et stormøde i Blenstruphallen, hvor Hans Meltofte, Aarhus Universitet, fortalte at temperaturen allerede var steget så meget, at det arktiske klimabælte var ved at forsvinde. På mødet blev der også valgt folk til en projektgruppe, der skulle stå for at arrangere klimaugerne. Ideudviklingen til det, der blev KLIMA 14:14 foregik her i halmhuset.

- Det vigtigste for mig i dette arbejde er at være civilsamfundets stemme og få de tusind blomster til at blomstre. Det er fantastisk, det vi har formået at skabe i Rebild Kommune, der er ikke andre kommuner, der har været i gang med noget lignende i 7 år. 🍯

- Idéen til Klima Rebild kom fra Det Grønne Råd, der i 2013 søgte byrådet om 300.000 kr. til at realisere projektet. Her var der dog ikke flertal for at bevilge så mange penge, men der lå mange gode tanker og idéer i det oplæg, som Det Grønne Råd havde udarbejdet. Under byrådsmødet valgte jeg derfor at tale med de forskellige partier, for at få flertal til at afsætte et mindre beløb. Det endte med, at byrådet bevilligede 100.000 kr., hvilket blev starten på Klima Rebild i 2014. Det er helt klart bredden, der er styrken ved Klima Rebild. Det at Danmarks Naturfredningsforening, landbrugets organisationer, forskere, offentlige institutioner, erhvervsvirksomheder, landsbyer, uddannelsesinstitutioner og mange andre med vidt forskellige interesser kan mødes for at diskutere klima. Mangfoldigheden skabes ved, at en lang række frivillige bidrager med deres arrangementer, og den form for initiativ har kommunen naturligvis en forpligtigelse til at støtte op omkring. Ved at mødes på kryds og tværs lærer vi af hinanden, og får et bedre fundament til at træffe de rigtige beslutninger og finde de bedste løsninger.

- Der er kommet mange konkrete ting ud af Klima Rebild, f.eks. måden hvorpå vi sorterer affald i Rebild Kommune, skolerne har haft fokus på klima og bæredygtighed, hvilket resulterede i udgivelsen af en klimakogebog, som jeg selv har haft stor glæde af, og der er kommet et fantastisk korværk ud af Klima Rebild. Det er et godt eksempel på, hvor vidt-favnende projektet er, Klima Rebild er med til at åbne vores øjne for de mange tiltag – store og små – som igangsættes rundt omkring i kommunen. Før jeg deltog i et arrangement i klimaugerne havde jeg f.eks. ikke hørt om virksomheden De Grønne Hvidevarer, der ligger i Nørager. Når det gælder klimadebatten, har vi med Klima Rebild været fremme i skoene, og det kan vi alene takke Det Grønne Råd for. 🍯

HVAD ER DET GRØNNE RÅD?

Det Grønne Råd er et sted, hvor borgere, interesseorganisationer, erhverv og kommune kan samarbejde om og diskutere emner inden for forvaltning af natur og miljø. Målet er at fremme bæredygtig og ansvarlig udvikling.

Det Grønne Råd kan tage alle emner op, der vedrører natur- og miljøspørgsmål og videregive idéer til Rebild Kommune. Rebild Kommune kan inddrage Det Grønne Råd forud for større projekter, der har relation til naturen og miljøet, og forud for beslutninger, der vedrører natur- og miljøspørgsmål. Endelig kan rådet påtage sig konkrete opgaver i forbindelse med afvikling af arrangementer med natur- og miljømæssigt indhold.

KLIMA REBILD:

Klima Rebild er et fælles initiativ fra Rebild Kommune og Det Grønne Råd. Formålet er at sætte klima og energi på dagsordenen.

Klima Rebild er en fælles indsats, hvor Rebild Kommune, frivillige ildsjæle og en lang række institutioner, virksomheder og interesseorganisationer sætter klima- og miljøforhold på dagsordenen. To uger om året sætter vi ekstra spot på klimaet og arrangerer mange forskellige aktiviteter og andet i hele kommunen. Klima Rebild 2020 holdes i uge 13 og 14.

Programmet finder du på midtersiderne her i derudad eller på www.klimarebild.dk